

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

Į S A K Y M A S

**DĖL MIDAUS IR SPIRITINIŲ GĖRIMŲ, PAGAMINTŲ IŠ MIDAUS, APIBŪDINIMO,
GAMYBOS IR PREKINIO PATEIKIMO TECHNINIO REGLAMENTO PATVIRTINIMO**

2003 m. rugsėjo 26 d. Nr. 3D-393

Vilnius

Siekdamas reglamentuoti midaus ir spiritinių gėrimų, pagamintų iš midaus, apibūdinimą, gamybos procesus ir nustatyti prekinio pateikimo reikalavimus:

1. T v i r t i n u Midaus ir spiritinių gėrimų, pagamintų iš midaus, apibūdinimo, gamybos ir prekinio pateikimo techninį reglamentą.

2. N u s t a t a u , kad:

2.1. midaus ir spiritinių gėrimų, pagamintų iš midaus, apibūdinimo, gamybos ir prekinio pateikimo techninis reglamentas įsigalioja nuo 2003 m. lapkričio 1 d.;

2.2. iki šio reglamento įsigaliojimo pagaminti midus ir spiritiniai gėrimai, pagaminti iš midaus, neatitinkantys šiuo reglamentu apibūdinamų gėrimų kategorijų, gali būti realizuojami iki pasibaigs jų atsargos;

2.3. midaus ir spiritinių gėrimų, pagamintų iš midaus, etiketės, neatitinkančios Midaus ir spiritinių gėrimų, pagamintų iš midaus, apibūdinimo, gamybos ir prekinio pateikimo techniniame reglamente nustatytų reikalavimų, gali būti naudojamos ne ilgiau kaip iki 2004 m. gegužės 1 d., tačiau gėrimo kategorijai neatitinkant reglamento reikalavimų, kategorija turi būti patikslinta užklijuojant papildomą lipduką.

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

JERONIMAS KRAUJELIS

SUDERINTA

Valstybinės maisto ir veterinarijos

2003 m. rugsėjo 16 d. raštu Nr. B6-(1.8)-

1650

SUDERINTA

Respublikinio mitybos centro

2003 m. rugsėjo 18 d. raštu Nr. 2-510

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro

2003 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. 3D-393

MIDAUS IR SPIRITINIŲ GĖRIMŲ, PAGAMINTŲ IŠ MIDAUS, APIBŪDINIMO, GAMYBOS IR PREKINIO PATEIKIMO TECHNINIS REGLAMENTAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šis reglamentas nustato midaus, pagaminto iš natūralaus bičių medaus (toliau – medus), ir spiritinių gėrimų, pagamintų iš midaus (toliau – midaus gėrimai), bendrąsias apibūdinimo, gamybos ir prekinio pateikimo taisykles. Reglamento nuostatos privalomos visoms įmonėms, Lietuvos Respublikoje užsiimančioms šiame reglamente apibrėžtų gėrimų gamyba, importu bei pardavimu.

II. ALKOHOLIO PRODUKTŲ APIBŪDINIMAI

2. **Midaus misa** – produktas, gaunamas iš:

2.1. medaus ir vandens mišinio (santykiu nuo 1: 1 iki 1: 3), į kurį gali būti pridėta augalinės žaliavos;

2.2. medaus, natūralių vaisių-uogų sulčių ir vandens mišinio (santykiu 1: 1: 1), į kurį gali būti pridėta augalinės žaliavos.

3. **Midaus pusgaminis** – alkoholio produktas, gaunamas fermentuojant 2.1 punkte nurodytą midaus misą iki 8–16 tūrio proc. etilo alkoholio koncentracijos, kuriam būdingos panaudotų žaliavų juslinės savybės, ir aiškus medaus skonis bei aromatas.

Visas etilo alkoholis midaus pusgaminyje turi būti gaunamas natūralios fermentacijos būdu. Midaus pusgaminyje bendrojo ekstrakto turi būti 80–180 g/dm³.

4. **Midaus distiliatas** – alkoholio produktas, gaunamas distiliuojant midaus pusgaminį, pagamintą iš 2.1 punkte nurodytos misos, iki ne mažesnės kaip 50 tūrio proc. etilo alkoholio koncentracijos.

5. **Midus** – alkoholinis gėrimas, gaunamas fermentuojant 2.1 ar 2.2 punktuose nurodytą midaus misą su augalinių žaliavų priedu iki 4–16 tūrio proc. alkoholio koncentracijos, kuriam būdingos panaudotų žaliavų juslinės savybės ir aiškus medaus skonis bei aromatas.

Visas etilo alkoholis miduje turi būti gaunamas natūralios fermentacijos būdu.

6. **Midaus nektaras** – spiritinis gėrimas, kuriame yra ne mažiau kaip 22 tūrio proc. etilo alkoholio ir kuris gaminamas aromatizuojant midaus pusgaminį, midaus distiliatą ir maistinį rektifikuotą etilo alkoholį natūraliomis kvapiosiomis medžiagomis arba kvapiųjų medžiagų preparatais.

Midaus nektarams būdingos panaudotų žaliavų juslinės savybės, aiškus medaus skonis ir aromatas. Midaus nektarai saldinami tik medumi. Midaus nektare midaus pusgaminio turi būti ne mažiau kaip 40 proc.

7. **Midaus balzamas** – spiritinis gėrimas, kuriame etilo alkoholio koncentracija yra ne mažesnė kaip 35 tūrio proc., kuris gaminamas iš midaus distiliato ir pasižymi savitu, dažniausiai karčiu skoniu, gaunamu aromatizuojant midaus distiliatą eteringųjų ir prieskoninių aromatinių žaliavų ekstraktais ir natūraliomis vaisių-uogų sultimis. Gaminant balzamus gali būti naudojami aromatinių bei prieskoninių augalų eteriniai aliejai.

Midaus balzamai saldinami tik medumi.

8. **Spirituotos fermentuotos vaisių-uogų sultys** – alkoholio produktas, gaunamas fermentuojant natūralias vaisių-uogų sultis ne mažiau kaip iki 5 tūrio proc. etilo alkoholio ir pridėdant rektifikuoto etilo alkoholio iki 16 tūrio proc.

9. **Spirituotų fermentuotų vaisių–uogų sulčių distiliatas** – alkoholio produktas, gaunamas distiliuojant spirituotas fermentuotas vaisių-uogų sultis iki ne mažesnės kaip 25 tūrio proc. etilo alkoholio koncentracijos.

10. Kitos šiame reglamente vartojamos bendrųjų procesų sąvokos atitinka jų apibrėžimus, nurodytus Techniniame reglamente dėl alkoholinių gėrimų terminų, apibrėžimų bei procesų apibūdinimo ir prekinio pateikimo nuostatų, patvirtintame žemės ūkio ministro 2001 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 222 (Žin., 2001, Nr. [60-2171](#)), ir Spiritinių gėrimų gamybos, tvarkymo ir prekinio pateikimo techniniame reglamente, patvirtintame žemės ūkio ministro 2003 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr. 3D-139 (Žin., 2003, Nr. [36-1600](#)).

III. PAGRINDINIAI KOKYBĖS REIKALAVIMAI

11. Midus ir midaus gėrimai turi būti skaidrūs, be nuosėdų ar kitų priemaišų. Spalva, aromatas ir skonis turi atitikti konkrečiai gėrimo rūšiai nustatytus reikalavimus.

12.1. Fizikiniai ir cheminiai rodikliai

Gėrimų rūšis	Faktinis etilo alkoholio kiekis, tūrio proc.	Cukraus kiekis, g/dm ³	Bendras ekstrakto kiekis, g/dm ³	Titruojamų rūgščių kiekis, perskaičiavus į citrinų rūgštį, g/dm ³	Lakiųjų rūgščių kiekis, perskaičiavus į acto rūgštį, ne daugiau kaip g/dm ³
Midus	4-16	30-180	50-210	5-7	1,5
Midaus nektaras	ne mažiau kaip 15	10-100	20-120	1,5-6	-
Midaus balzamas	ne mažiau kaip 35	10-80	10-100	1,5-6	-

12.2. Miduje geležies kiekis neturi viršyti 10 mg/dm³.

13. Miduje sieros dioksido ir sulfitų bendras kiekis neturi viršyti 200 mg/dm³.

14. Miduje sorbo rūgšties ir sorbatų kiekis neturi viršyti 200 mg/dm³.

15. Jusliniai rodikliai

Eil. Nr.	Gėrimo pavadinimas	Spalva	Skonis, aromatas
1	Midus	Gintarinė – iki rudo atspalvio	Medaus, su saldžiai rūgščiu prieskoniu, apynių
2	Midaus nektarai	Geltona – iki rudai raudono atspalvio	Sudėtinių komponentų, būdingas žaliavai
3	Midaus balzamai	Geltona – iki rudai raudono atspalvio	Sudėtinių komponentų, būdingas žaliavai

16. Leidžiami fizikinių ir cheminių rodiklių nuokrypiai

	Midaus	Midaus nektarai	Midaus balzamai
Alkoholio kiekio, tūrio proc.	+ - 1,0	+ - 0,3	+ - 0,3
Cukraus kiekio (perskaičiavus į invertuotą), g/dm ³	+ - 8,0	+ - 5,0	+ - 5,0
Titruojamų rūgščių (perskaičiavus į citrinų rūgštį), g/dm ³	+ - 0,5	+ - 0,5	+ - 0,5
Bendras ekstrakto g/dm ³	+ - 8,0	+ - 4,0	+ - 3,0

Pastaba. Jeigu nurodytas leistinas rodiklių intervalas, nuokryptai negalimi.

IV. LEISTINOS GAMYBOS TECHNOLOGIJOS IR PROCESAI

17. Procesai, kuriuos galima taikyti gaminant midaus pusgaminį:

17.1. medaus ištirpinimas;

17.2. augalinės žaliavos nuoviro paruošimas;

17.3. mišinio paruošimas (17.1 ir 17.2 punktuose nurodytų žaliavų maišymas) ir jo terminis apdorojimas:

17.3.1. šildymas;

17.3.2. putų pašalinimas;

17.3.3. misos atšaldymas;

17.3.4. nuoviro nupylimas;

17.4. misos fermentavimas naudojant alaus mieles;

17.5. pusgaminio skaidrinimas.

18. Procesai, kuriuos galima taikyti gaminant midų:

18.1. medaus ištirpinimas;

18.2. augalinės žaliavos nuoviro paruošimas;

18.3. mišinio paruošimas (18.1 ir 18.2 punktuose nurodytų žaliavų maišymas) ir jo terminis apdorojimas:

18.3.1 šildymas;

18.3.2. putų pašalinimas;

18.3.3. misos atšaldymas;

18.3.4. nuoviro nupylimas;

18.4. misos fermentavimas;

18.5. sufermentuotos misos nusistovėjimas;

18.6. sufermentuotos misos nupylimas nuo nuosėdų;

18.7. sufermentuotos misos brandinimas;

18.8. sufermentuotos misos skaidrinimas;

18.9. sufermentuotos misos valymas ir filtravimas;

18.10. išpilstymas ir įforminimas.

19. Procesai, kuriuos galima taikyti midaus nektarų gamyboje:

19.1. žaliavų paruošimas:

19.1.1. medaus ištirpinimas;

19.1.2. midaus pusgaminio ir spirituotų vaisių–uogų sulčių filtravimas;

19.1.3. spirituotų–fermentuotų sulčių distiliavimas;

19.1.4. midaus pusgaminio distiliavimas;

19.1.5. augalinės žaliavos antpilų paruošimas;

19.2. mišinio paruošimas ir jo koregavimas;

19.3. mišinio brandinimas;

19.4. mišinio valymas ir filtravimas;

19.5. išpilstymas ir įforminimas.

20. Procesai, kuriuos galima taikyti midaus balzamų gamybai:

20.1. midaus distiliato (50–86 alkoholio tūrio proc.) gamyba;

20.2. augalinės žaliavos antpilų paruošimas;

20.3. mišinio paruošimas ir jo koregavimas;

20.4. mišinio brandinimas;

20.5. mišinio valymas ir filtravimas;

20.6. išpilstymas ir įforminimas.

V. BENDRIEJI GAMYBOS IR TVARKYMO PROCESAI

21. Konkretaus pavadinimo midus ir midaus gėrimai gaminami laikantis šio reglamento nuostatų, įmonėje patvirtintų technologinių instrukcijų ir receptūrų, taip pat higienos normų reikalavimų.

22. Kiekviena įmonė privalo turėti midaus ir midaus gėrimų gamybos ir tvarkymo instrukcijas, patvirtintas įmonės vadovo ar jo įgalioto asmens. Technologinės instrukcijos rengiamos, tvarkomos ir registruojamos pagal Maisto produktų gamybos technologinių instrukcijų rengimo, tvirtinimo ir registravimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ir miškų ūkio ministerijos 1997 m. gegužės 12 d. įsakymu Nr. 285 (Žin., 1997, Nr. [43-1063](#)), jei Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nenustato kitaip.

23. Midaus ir midaus gėrimų receptūrose aprašoma:

23.1. fizikiniai, cheminiai ir jusliniai rodikliai;

23.2. žaliavų kiekis;

23.3. žaliavų sudedamųjų dalių kiekis (jeigu reikia, pvz., žaliavų kiekiai antpilo gamybai).

Žaliavų ir žaliavų sudedamųjų dalių kiekį rekomenduojama nurodyti 1000 dekalitų gėrimo.

24. Midaus ir spiritinių gėrimų, pagamintų iš midaus, gamybos ir tvarkymo proceso kiekvienos pakopos parametrus, naudojamą įrangą, kontrolę ir valdymą nustato įmonė pagal gėrimų rūšis, kiekį ir kitus ypatumus, tačiau visi gamybos ir tvarkymo procesai turi garantuoti gėrimo nekenksmingumą vartotojų sveikatai, o naudojamos žaliavos, pusgaminiai ir gatavi gaminiai turi atitikti šio reglamento ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų ir jiems taikomų normatyvinių dokumentų nuostatas.

25. Pagal patvirtintas technologines ir tvarkymo instrukcijas atsakingi asmenys žurnaluose ir (arba) kituose nustatytos formos dokumentuose daro įrašus apie žaliavų ir medžiagų priėmimą bei išdavimą, gamybos ir tvarkymo procesų eigą; nurodo panaudotų žaliavų, medžiagų, pusgaminių ir gatavo gėrimo (produkto) kiekį bei kitus reikiamus duomenis.

26. Midus ir spiritiniai gėrimai, pagaminti iš midaus, ir jų gamybai naudojamos žaliavos ir medžiagos turi būti tvarkomi laikantis Lietuvos higienos normos HN 15:2001 „Maisto higiena“, patvirtintos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 684 (Žin., 2002, Nr. [9-324](#)), nuo 2004 m. sausio 1 d. Lietuvos higienos normos HN 15:2003 „Maisto higiena“, patvirtintos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-392 (Žin., 2003, Nr. [70-3205](#)), reikalavimų.

27. Gėrimų ir jų gamybai naudojamų žaliavų ir medžiagų užterštumas cheminiais teršalais ir pesticidais negali viršyti Lietuvos higienos normos HN 54:2001 „Maisto produktai. Didžiausios leidžiamos teršalų ir pesticidų likučių koncentracijos“, patvirtintos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 681 (Žin., 2002, Nr. [34-1269](#)), leidžiamų dydžių.

28. Etilo alkoholio priėmimo, saugojimo, išdavimo, gabenimo ir apskaitos operacijos vykdomos pagal Etilo alkoholio priėmimo, saugojimo, išdavimo, gabenimo ir apskaitos taisykles, patvirtintas žemės ir miškų ūkio ministerijos 1997 m. spalio 21 d. įsakymu Nr. 610 (Žin., 1997, Nr. [105-2662](#)) ir Etilo alkoholio ir alkoholinių gėrimų gamybos, išpilstymo, saugojimo, realizavimo ir gabenimo maksimaliai leistinų nuostolių normas, patvirtintas žemės ūkio ministro 2000 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. 22 (Žin., 2000, Nr. [9-232](#); 2003, Nr. [64-2910](#)).

29. Etilo alkoholio turinčių žaliavų priėmimo, saugojimo ir išdavimo operacijos vykdomos pagal Nedenatūruoto etilo alkoholio ir alkoholinių gėrimų apskaitos taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. birželio 2 d. nutarimu Nr. 660 (Žin., 1998, Nr. [52-1433](#)).

30. Kitos žaliavos ir medžiagos priimamos į įmonę ir joje sandėliuojamos (saugomos) pagal įmonės vadovo patvirtintas žaliavų priėmimo ir saugojimo taisykles ar kitą analogišką procedūrą. Įmonės viduje žaliavos ir žaliavų sudėtinės dalys gėrimams gaminti priimamos iš įmonių sandėlių

pagal įmonėje nustatytą išdavimo ir apskaitos tvarką. Priimant žaliavas bei žaliavų sudedamąsias dalis, tikrinama jų kokybė ir galiojimo laikas pagal įmonės vadovo ar jo įgalioto asmens patvirtintą instrukciją.

31. Leidžiama vartoti vandenį, atitinkantį Lietuvos higienos normos HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. V-455 (Žin., 2003, Nr. [79-3606](#)), reikalavimus.

32. Etilo alkoholis miduje turi būti gautas tik natūralios fermentacijos būdu.

33. Neleidžiama į midų pridėti etilo alkoholio ir jokių spiritinių gėrimų ar kitokių medžiagų, kurios suteiktų spalvą ar kvapą, išskyrus leidžiamas šiame reglamente.

34. Leidžiama vartoti Lietuvos higienos normoje HN 53:1998 „Leidžiami vartoti maisto priedai“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1998 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 794 (Žin., 1999, Nr. [3-76](#)), ir Lietuvos higienos normoje HN 53-1:2001 „Leidžiami vartoti maisto priedai. Leidžiamos vartoti kvapiosios medžiagos ir kvapiųjų medžiagų gamybos žaliavos“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 682 (Žin., 2002, Nr. [24-891](#)), maisto priedus:

34.1. midaus gamybai – midaus gamybai leidžiamus maisto priedus, tačiau neleidžiama naudoti dažiklių ir kvapiųjų medžiagų bei preparatų;

34.2. midaus nektarų ir midaus balzamų gamybai – spiritinių gėrimų gamybai leidžiamus maisto priedus, tačiau neleidžiama naudoti dažiklių. Jie gali būti aromatizuojami tik natūraliomis kvapiosiomis medžiagomis ir preparatais.

35. Maisto priedai turi būti registruoti Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka.

36. Midaus pusgaminių nuskaidrinimui gali būti naudojamos tik tokios medžiagos, kurios veikia mechaniškai ar absorbcijos būdu ir kurios po to turi būti pašalinamos, neliekant jokių arba liekant midaus gėrimuose tik tokioms liekanoms, kurios nesukelia pavojaus vartotojų sveikatai ir nepakeičia midaus gėrimų skonio ir kvapo.

37. Pagalbinės medžiagos naudojamos tam tikroms gėrimų ir (ar) jų pusgaminių kokybės savybėms pasiekti bei technologijos operacijoms atlikti. Joms priskiriamos skaidrinimo medžiagos, absorbentai, stabilizatoriai, filtravimo priedai ir kitos medžiagos. Gali būti naudojamos tik Sveikatos apsaugos ministerijos įgaliotų institucijų leidžiamos pagalbinės medžiagos.

38. Midaus ir midaus gėrimų gamybos žaliavos ir medžiagos turi atitikti Lietuvos Respublikos teisės aktų ir normatyvinių dokumentų reikalavimus ir turėti atitikties deklaracijas, kuriuose nurodomi jų kokybės ir saugos rodikliai. Žaliavos ir medžiagos turi atitikti šiame reglamente nurodytus terminus ir apibūdinimus.

39. Midus ir midaus gėrimai apskaitomi, perduodami saugoti ir saugomi pagal įmonės vadovo ar jo įgalioto asmens patvirtintas instrukcijas, kurios turi būti parengtos laikantis Lietuvos Respublikoje galiojančių teisės aktų.

40. Gamybos tikrinimas:

40.1. įmonėje nustatomos išsamios žaliavų, žaliavų sudedamųjų dalių, medžiagų ir gėrimų kokybės tikrinimo instrukcijos, kurias tvirtina įmonės vadovas arba jo įgaliotas asmuo;

40.2. įvairūs rodikliai nustatomi ir kokybė tikrinama įmonės laboratorijoje arba prireikus kitose akredituotose laboratorijose. Žaliavų, pusgaminių ir gėrimų kokybės rodikliams nustatyti gali būti taikomi įvairūs analizės metodai, tačiau viršesniais pripažįstami oficialūs Techniniame reglamente, nustatančiame spiritinių gėrimų analizės pamatinius metodus, patvirtintame žemės ūkio ministro 2003 m. kovo 28 d. įsakymu Nr. 3D-130 (Žin., 2003, Nr. [33-1387](#)), ir Techniniame reglamente, nustatančiame maistinio etilo alkoholio ir alkoholinių gėrimų analizės metodus, patvirtintame žemės ūkio ministro 2001 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. 82 (Žin., 2001, Nr. [33-1115](#)), nurodyti metodai. Ginčo atveju pirmenybė teikiama oficialiai patvirtintiems pamatiniams metodams.

VI. IŠPILSTYMAS IR ĮFORMINIMAS

41. Kiekvienoje įmonėje vadovas tvirtina gėrimų išpilstymo ir įforminimo instrukciją. Instrukcijos nuostatos turi garantuoti pagamintų gėrimų saugą ir atitikimą galiojančių normatyvinių dokumentų reikalavimus.

42. Pilstymo padalinyje atliekamos šios operacijos:

42.1. gėrimo pusgaminis priimamas iš gamybos padalinių;

42.2. buteliai plaunami, skalaujami arba prapučiami oru;

42.3. gėrimo pusgaminis išpilstomas į butelius;

42.4. buteliai ženklinami ir pakuojami;

42.5. gėrimai atiduodami į gatavos produkcijos sandėlį.

43. Paruošti gėrimo pusgaminiai priduodami metrologijos tarnybos nustatyta tvarka išmatuotose ir kalibruotose talpyklose pagal sugraduotą lygio matavimo skalę pagal įmonės vadovo patvirtintas instrukcijas.

44. Prieš priduodant gėrimo pusgaminius išpilstyti, iš kiekvienos talpyklos imamas bandinys kokybės rodikliams nustatyti.

45. Gaminų, kurių kokybė patvirtinta laboratorijos išduotu kokybės pažymėjimu, pardavimas ir priėmimas įforminamas nustatytos formos dokumentais.

46. Midus ir midaus gėrimai pilstomi į stiklinius, keramikinius ar kitus butelius. Buteliai sandariai užkemšami. Buteliai ir kamščiai turi būti pagaminti iš Lietuvos higienos normos HN16:2001 „Medžiagos ir gaminiai, besiliečiantys su maistu“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 680 (Žin., 2002, Nr. [28-1010](#)), reikalavimus.

47. Butelius plaunant, skalaujant arba prapučiant oru naudojamos Sveikatos apsaugos ministerijos įgaliotos institucijos leidžiamos plovimo medžiagos. Jeigu nauji buteliai gaunami sandarioje pakuotėje ir įmonės laboratorija patvirtina, kad jie švarūs, jų galima neplauti.

48. Gėrimų pusgaminiai pilstomi automatais, pusautomatais ar rankiniu būdu, tik gavus laboratorijos kokybės pažymėjimą arba žymą apie kokybės atitikimą, jeigu taip numatyta įmonės vadovo patvirtintoje instrukcijoje.

49. Pripilti gėrimų buteliai sandariai užkemšami kamščiais. Apvertus užkimštą butelį, jo turinys neturi prasiskverbti pro kamštį.

50. Pripilti ir užkimšti buteliai tikrinami apžiūrint vizualiai ir (ar) brokavimo automatuose. Brokavimo automata aptarnaujantis operatorius atskiria iš srauto butelius:

su neskaidriu gėrimu,

su pašalinėmis priemaišomis,

įdužusius,

nepripiltus, nepilnai pripiltus ar perpildytus,

nesandariai užkimštus ar neužkimštus.

Atskirtų butelių turinys išpilamas į neatitiktinio produkto surinkimo talpyklas ir grąžinamas perdirbti.

51. Ant kiekvieno gėrimo butelio užklijuojama ar kitu būdu pritvirtinama etiketė. Papildomai gali būti užklijuojama ar kitu būdu pritvirtinama kontretiketė ir koloretė.

52. Pagal įmonėje nustatytą tvarką gėrimai ženklinami specialiais žymenimis pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus.

VII. PREKINIS PATEIKIMAS

53. Midų ir midaus gėrimus galima laikyti pardavimui ir parduoti vartotojui, jeigu jie atitinka šio reglamento, kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų bei normatyvinių dokumentų reikalavimus. Šiame techniniame reglamente nurodytų gėrimų ženklavimas, pateikimas vartotojams

ir reklamavimas turi atitikti šio reglamento nuostatas bei kitus Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius alkoholinių gėrimų ženklimą.

54. Gėrimas, parduodamas vartotojams ir priskirtas vienai iš šio reglamento II skyriaus 5–7 punktuose išvardytų gėrimų kategorijų, turi atitikti tai kategorijai nustatytus reikalavimus. Jeigu gėrimas pagamintas iš tai gėrimų kategorijai nustatytų žaliavų, taikant nustatytus gamybos procesus, tačiau neatitinka šiame reglamente nustatytų reikalavimų, jis negali būti apibūdinamas šio reglamento II skyriuje nurodytais pavadinimais.

55. Gėrimai ženklinami pagal LST (CODEX STAN 1) „Fasuotų maisto produktų ženklinimas. Bendrieji reikalavimai“, Lietuvos Respublikoje parduodamų daiktų (prekių) ženklinimo ir kainų nurodymo taisyklės, patvirtintos ūkio ministro 2002 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 170 (Žin., 2002, Nr. [50-1927](#)), Lietuvos higienos normos HN 119:2002 „Maisto produktų ženklinimas“, patvirtintos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 677 (Žin., 2003, Nr. [13-530](#)), kitus Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius alkoholinių gėrimų ženklimą, bei šiame reglamente nurodytus reikalavimus.

56. Gėrimus ženklinant pateikiama privalomoji ir kita informacija:

56.1. gėrimo etiketėje ar kitu būdu pateikiamame apibūdinime turi būti ši privalomoji informacija:

56.1.1. gėrimo pavadinimas (gėrimo kategorija pagal šio reglamento II skyrių);

56.1.2. gėrimo kiekis, litrais, centilitrais ar mililitrais;

56.1.3. faktinė etilo alkoholio koncentracija, tūrio proc.;

56.1.4. konkretaus gamintojo pavadinimas arba firmos vardas ir gamintojo adresas;

56.1.5. gėrimo sudėtis, nurodant sudedamąsias dalis mažėjimo eile pagal jų kiekį;

56.1.6. partijos identifikavimo nuoroda;

56.1.7. laikymo sąlygos; nurodomos specialios laikymo sąlygos, jeigu jos nustatytos gėrimo normatyviniuose dokumentuose;

56.1.8. kiti ženklinimo rekvizitai, nustatyti produkto normatyviniuose dokumentuose ir teisės aktuose;

56.2. gėrimo apibūdinimą etiketėje ir (ar) kitoje ar kitu būdu ant talpyklos nurodytoje informacijoje galima papildyti kita informacija su sąlyga, kad toji informacija neprieštaraus privalomajai informacijai ir neklaidins vartotojų, ypač suvokiant privalomąją šio reglamento 56.1 punkte nurodytą informaciją;

56.3. informaciją, nurodytą 56.1.1, 56.1.5, 56.1.6 ir 56.1.7 punktuose, privaloma pateikti lietuvių kalba. Ji gali būti pakartota viena ar keliomis oficialiomis Europos Sąjungos kalbomis taip, kad vartotojas galėtų lengvai suprasti nurodytą informaciją;

56.4. užsienio kalba, tačiau lotynišku šriftu gali būti nurodoma:

56.4.1. gėrimo kiekis, litrais, centilitrais ar mililitrais;

56.4.2. faktinė etilo alkoholio koncentracija, tūrio proc.;

56.4.3. gamintojo pavadinimas, adresas bei kilmės šalis;

56.4.4. specialiai tam gėrimui suteiktas pavadinimas (vardas), kuris yra to gėrimo bendrojo pavadinimo dalis;

56.5. jeigu sudėtiname gėrimo pavadinime yra žodis, kuris pagal šio reglamento II skyriaus 5–7 punktą nurodo gėrimo kategoriją, tuomet šios kategorijos papildomai (pagal šio reglamento 56.1.1 punktą) nurodyti nereikia;

56.6. ženklinant šio reglamento 6 ir 7 punktuose apibrėžtus gėrimus būtina nurodyti „spiritinis gėrimas“.

57. Šio reglamento 56.1.1–56.1.3 punktuose nurodyta informacija pateikiama:

57.1. ant taros visa kartu tame pačiame matymo plote;

57.2. aiškiais, įskaitomais ir neištrinamais ženklais, kurie būtų pakankamai dideli, kad gerai išsiskirtų iš fono, kuriame jie atspausdinti, ir aiškiai skirtųsi nuo kitos rašytinės ar vaizdinės informacijos.

58. Gėrimo, išpilstyto į ne mažesnės kaip 0,5 dm³ talpos tarą, kategoriją nurodančio užrašo raidės turi būti ne žemesnės kaip 5 mm. Faktinę etilo alkoholio koncentraciją nurodantys ženklai turi būti ne žemesni kaip 3 mm. Gėrimų, išpilstytų į mažesnės kaip 0,5 dm³ talpos tarą, kategoriją ir alkoholio koncentraciją nurodančio užrašo raidės gali būti mažesnės, tačiau ne žemesnės kaip 2 mm.

59. Etikečių vieta ant taros, jų minimalus dydis, apibūdinimo detalių išdėstymas etiketėse, ženklų dydis, simbolių, iliustracijų ir firminių pavadinimų vartojimas turi atitikti Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus.

60. Kai išpilstyti gėrimai į rinką pateikiami nepermatomoje pakuotėje, ji turi būti papildomai paženklinta etikete, laikantis šio reglamento nuostatų.

61. Kai gėrimas ženklinamas bendrovės prekiniu ženklu, jame negali būti jokių žodžių, skiemenų, ženklų ar iliustracijų, kurie galėtų būti neaiškūs vartotojams ar juos suklaidinti.

62. Gamintojas turi garantuoti, kad gėrimas atitiks šio reglamento reikalavimus, jei bus laikomasi nurodytų gabenimo ir laikymo taisyklių.

63. Alkoholiniai gėrimai, skirti Lietuvos Respublikos vartotojams, negali būti apibrėžiami jungiamaisiais žodžiais ar frazėmis, tokiomis kaip „panašus į“, „rūšies“, „tipo“, „aromato“ ir pan., su bet kuria šio reglamento II skyriaus 5–7 punktuose nustatyta gėrimo kategorija.

64. Draudžiama alkoholinio gėrimo sudėtiname pavadinime vartoti bendrinius žodžius „midus“, „midaus nektaras“ ir „midaus balzamas“, nebent tame gėrime esantis etilo alkoholis gaunamas vien tik iš nurodyto gėrimo.

Alkoholiniuose kokteiliuose leidžiama vartoti nuorodą „kokteilis su...“, toliau nurodant kokteiliui gaminti panaudoto šio reglamento II skyriaus 5–7 punktuose nustatyto gėrimo kategoriją, su sąlyga, kad tokio kokteilio sudėtyje su pavadinime nurodytu gėrimu pridėtas etilo alkoholio kiekis sudaro ne mažiau kaip 50 tūrio proc. bendrojo kokteilyje esančio etilo alkoholio kiekio.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

65. Midaus bei midaus gėrimų gamintojai bei jų pardavėjai turi užtikrinti, kad jų gaminamų ir parduodamų gėrimų prekinis pateikimas atitiktų šio reglamento reikalavimus.

66. Kiekvienai Lietuvos Respublikoje pagaminto midaus ar midaus gėrimo siuntai įmonė gamintoja privalo išduoti atitiktą patvirtinančius dokumentus, parengtus pagal Alkoholio produktų atitiktą patvirtinančių dokumentų įforminimo reikalavimus, patvirtintus Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2002 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr. 423 (Žin., 2002, Nr. [98-4392](#)).

67. Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka atitinkamoms institucijoms pareikalavus, turi būti pateikiama informacija apie midaus ir midaus gėrimų gamybos technologiją ir procesus, jų gamyboje panaudotų žaliavų ir medžiagų sudėtį, kokybę bei kilmę.

68. Atitiktą patvirtinantieji dokumentai išduodami bei saugomi pagal Alkoholio produktų atitiktą patvirtinančių dokumentų išdavimo tvarką, taikomą realizuojant alkoholio produktus, patvirtintą Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2002 m. rugsėjo 11 d. įsakymu Nr. 319 (Žin., 2002, Nr. [91-3917](#)).

69. Ūkio subjektai, nesilaikantys šio reglamento reikalavimų, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.